

Plan Strategiczny 2023-2027

Zmiany w ramach interwencji rolno-środowiskowo-
klimatycznych Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki
Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027) na 2026 r.

Departament Płatności Bezpośrednich
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Interwencje
rolno-środowiskowo-klimatyczn
PS WPR 2023-2027

Rekompensaty za realizację wymogów normy GAEC 2

Nowa interwencja rolno-
środowiskowo-klimatyczna

**Ochrona torfowisk i obszarów
podmokłych na gruntach
użytkowanych rolniczo**

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Nowe wsparcie dla rolników gospodarujących na obszarach GAEC 2

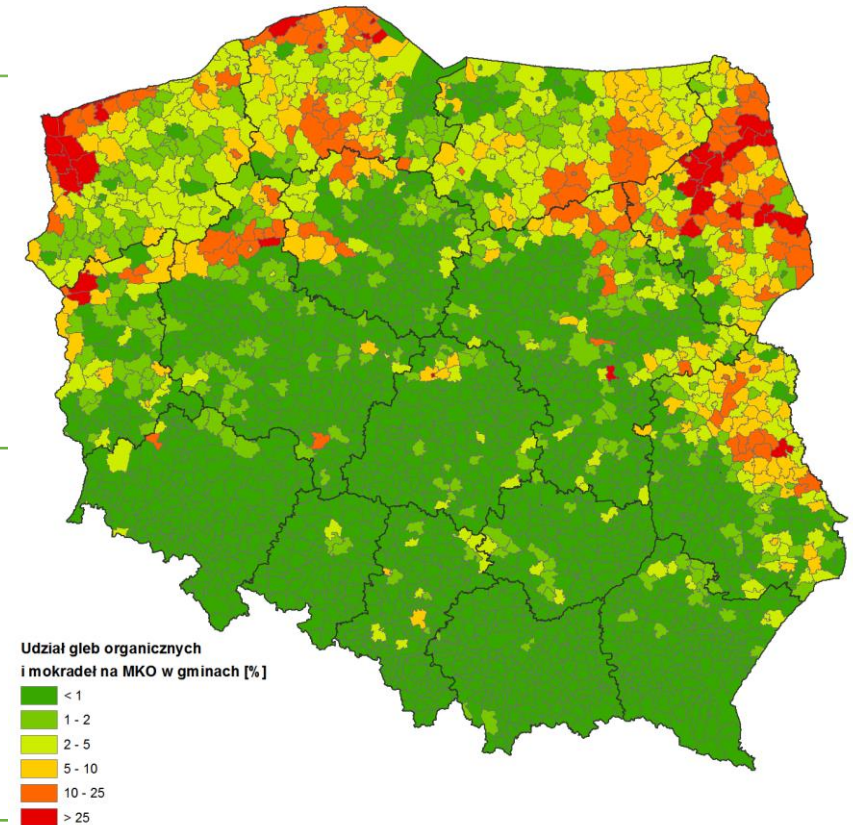

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

W Polsce normą GAEC 2 objętych jest ok. **400 tys. ha**, na których znajdują się:

- trwałe użytki zielone – 362 tys. ha
- grunty orne – 38 tys. ha

- gleby bogate w węgiel 319 tys. ha
- tereny podmokłe - 81 tys. ha

Mapa udziału gleb organicznych i obszarów podmokłych, liczonych dla MKO - wariant co najmniej 40% materii organicznej i miąższość co najmniej 40 cm, źródło IUNG na potrzeby GAEC 2

GAEC 2. Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych

Na trwałych użytkach zielonych

- zakaz przekształcania lub zaorywania (dopuszcza się wykonanie zabiegu renowacji z zastosowaniem płytkiej uprawy gleby i podsiewu nie częściej niż raz na 4 lata);
- zakaz wydobywania torfu;
- zakaz budowy nowych rowów i instalacji drenujących do odwadniania /odprowadzania wody z terenu.

Na gruntach ornych

- zakaz orania, z wyłączeniem możliwości płytkiej uprawy gleby do głębokości 15 cm;
- zakaz wydobywania torfu;
- zakaz budowy nowych rowów i instalacji drenujących do odwadniania /odprowadzania wody z terenu.

Nowa interwencja rolno-środowiskowo-klimatyczna

8. Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo

- **Wariant 8.1: Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na trwałych użytkach zielonych** rekompensata związana z obowiązkiem przestrzegania wymogów normy GAEC 2 na TUZ - 581 zł/ha/rok
- **Wariant 8.2: Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach ornych** rekompensata związana z obowiązkiem przestrzegania wymogów normy GAEC 2 na gruntach ornych - 627 zł/ha/rok
- **Wariant 8.3: Przekształcanie gruntów ornych w użytki zielone** dobrowolne wsparcie dla rolników za przekształcanie gruntów ornych objętych normą GAEC 2 w użytki zielone - 2 387 zł/ha/rok

Uwaga: uruchomienie nowej interwencji nie zwalnia rolników z przestrzegania wymogów normy GAEC 2 na gruntach objętych tą normą

Warunki nowej interwencji

- ✓ Grunt w posiadaniu na podstawie **tytułu prawnego** w dniu 31 maja;
- ✓ Minimalna powierzchnia działki rolnej - 0,1 ha
- ✓ Do płatności mogą zostać również zakwalifikowane fragmenty działki rolnej niestanowiące obszarów GAEC 2, o ile suma powierzchni tych fragmentów nie będzie przekraczała 10% powierzchni działki rolnej

Wariant 1: Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na **trwałych użytkach zielonych**

Na trwałych użytkach zielonych

- zakaz przekształcania lub zaorywania (dopuszcza się wykonanie zabiegu renowacji z zastosowaniem płytkiej uprawy gleby i podsiewu nie częściej niż raz na 4 lata);
- zakaz wydobywania torfu;
- zakaz budowy nowych rowów i instalacji drenujących do odwadniania /odprowadzania wody z terenu.

Zobowiązanie podejmowane na 1 rok

Nie jest wymagane posiadanie planu działalności rolnośrodowiskowej ani prowadzenie rejestru działalności rolnośrodowiskowej

Stawka płatności: 581 zł/ha/rok

Wariant 2: Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na **gruntach ornych**

Na gruntach ornych

- zakaz orania, z wyłączeniem możliwości płytkiej uprawy gleby do głębokości 15 cm;
- zakaz wydobywania torfu;
- zakaz budowy nowych rowów i instalacji drenujących do odwadniania /odprowadzania wody z terenu.

Zobowiązanie podejmowane na 1 rok

Nie jest wymagane posiadanie planu działalności rolnośrodowiskowej ani prowadzenie rejestru działalności rolnośrodowiskowej

Stawka płatności: 627 zł/ha/rok

UWAGA!!! Płatność nie będzie przyznana do gruntów, które stały się gruntami ornymi w wyniku nieprzestrzegania na TUZ szczegółowych warunków stosowania normy GAEC 2

Wariant 3: Przekształcanie gruntów ornych w użytki zielone

Zobowiązanie polega na **przekształcaniu gruntów ornych** objętych normą GAEC 2 w **użytki zielone**.

Rolnik będzie zobowiązany do uprawiania mieszanki traw lub mieszanki traw i innych zielnych roślin pastewnych oraz właściwego użytkowania tego obszaru.

Zobowiązanie podejmowane na 5 lat

Nie jest wymagane posiadanie planu działalności rolnośrodowiskowej.

Stawka płatności: 2 387 zł/ha/rok

UWAGA!!! Płatność nie będzie przyznana do gruntów, które stały się gruntami ornymi w wyniku nieprzestrzegania na TUZ szczegółowych warunków stosowania normy GAEC 2

Wariant 3: Przekształcanie gruntów ornych w użytki zielone

Rolnik będzie zobowiązany do właściwego użytkowania tego obszaru tj.:

- użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego,
- w przypadku użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego koszenie co najmniej raz w roku w terminie **do 31 lipca**;
- usunięcia skoszonej biomasy z działki rolnej nie później niż **do dnia 1 marca** kolejnego roku;
- zmniejszenia dawki nawożenia **do 60 kg N/ha/rok**;
- niestosowania gnojówki lub gnojowicy;
- niestosowania komunalnych osadów ściekowych;
- nie wapnowania

Rejestr działalności rolnośrodowiskowej wymagany jest jedynie w zakresie prowadzenia działań agrotechnicznych.

Łączenie ekoschematów na tej samej powierzchni z nową interwencją I.8 Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo

Wariant 8.1. na trwałych użytkach zielonych

z wszystkimi ekoschematami na TUZ (za wyjątkiem wapnowania w praktyce Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia)

Wariantu 8.2. na gruntach ornych

z wszystkimi ekoschematami na gruntach ornych (za wyjątkiem wapnowania w praktyce Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia)

Wariantu 8.3. Przekształcanie gruntów ornych w użytki zielone
z:

Zróżnicowana struktura upraw

Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia (za wyjątkiem wapnowania)

Biologiczna uprawa

1. **Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000**
2. **Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000**
3. **Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000**
4. **Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych**
5. **Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie**
6. **Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie**
7. **Bioróżnorodność na gruntach ornych**
8. **Od 2026 r. Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo**
9. **W 2026 r. Kontynuacja zobowiązań PROW 2014–2020 - Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone**
10. **Kontynuacja zobowiązań PROW 2014–2020 – Pakietu 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000**
11. **Kontynuacja zobowiązań PROW 2014–2020 – Pakietu 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000**

Interwencja 1 i 2 Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Interwencja 1 i 2. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków

- **Cel:** Utrzymanie, zapobieganie pogarszaniu się lub przywrócenie właściwego stanu ochrony cennych siedlisk przyrodniczych tj. zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, zalewowe łąki selernicowe i słonorośla, murawy, półnaturalne łąki wilgotne, półnaturalne łąki świeże, torfowiska) oraz siedlisk lęgowych ptaków (rycyka, kszyka, krwawodzioba, czajki, dubelta, kulika wielkiego, wodniczki, derkacza)
- **Wymogi:** stosowanie praktyk przyjaznych środowisku tj. wymogów związanych z ekstensywnym rolniczym użytkowaniem gruntu, obejmujących w szczególności: stosowanie **odpowiedniej liczby pokosów, ekstensywny wypas zwierząt, dostosowanie terminów koszenia/wypasu do potrzeb ochrony przyrody.**
- **Stawki płatności** (w zależności od wariantu) wynoszą **od 912 zł/ha do 1 612 zł/ha.**

Brak zmian w 2026 r.

Interwencja 3. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Wsparcie w ramach interwencji dotyczy TUZ położonych na obszarach Natura 2000, na których nie występują przedmioty ochrony wspierane w Interwencji 1.

- Beneficjenci zobowiązani są do realizacji wymogów związanych z ekstensywnym rolniczym użytkowaniem obejmującym w szczególności stosowanie odpowiedniej liczby pokosów, ekstensywny wypas zwierząt, dostosowanie terminu koszenia/wypasu do potrzeb ochrony przyrody.

Dzięki warstwom GDOŚ ułatwienie identyfikacji obszaru, na którym nie występują siedliska lub gatunki wspierane w ramach Interwencji 1.

Stawka płatności: 836 zł/ha

Brak zmian w 2026 r.

Dodatkowa „płatność retencyjna” przysługuje do powierzchni **obszarów przyrodniczych**, objętych zobowiązaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym w ramach:

- Interwencji 1. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000 (wszystkie warianty poza 1.3. Murawy),
- Interwencji 2. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000 (wszystkie warianty poza 2.3. Murawy).

+ Interwencji 10. i 11. („Pakiet 4 i Pakiet 5 PROW 2014-2020”)

Potwierdzenie zalania lub podtopienia – na podstawie metod satelitarnych prowadzonych przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy)

Wysokość płatności - 280 zł/ha

Brak zmian w 2026 r.

- **Interwencje przyrodnicze 1-2**
- **+ dodatkowa płatność „retencyjna” do obszarów przyrodniczych**

Interwencja 4. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Cel: ochrona dawnych odmian drzew owocowych, nieprzydatnych do uprawy towarowej, lecz stanowiących cenne dziedzictwo i zasób genetyczny, a także środowisko życia wielu organizmów.

- Wsparcie dotyczy istniejących sadów (co najmniej 15 lat po nasadzeniu).

Płatność (2117 zł/ha) jest przyznawana do gruntów, na których są uprawiane drzewa owocowe odmian wymienionych w rozporządzeniu lub odmian tradycyjnie uprawianych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed 1950 r.

Beneficjenci zobowiązują się do realizacji określonych wymogów obejmujących w szczególności:

- utrzymanie wielogatunkowych lub wieloodmianowych sadów złożonych z drzew owocowych odmian tradycyjnych **jabłoni, gruszy, czereśni, wiśni lub śliw**
- odpowiednie użytkowanie i pielęgnację tych sadów,
- co najmniej 75% drzew ma minimalną wysokość pnia 1,20 m
- zakaz stosowania środków ochrony roślin (z wyjątkiem dopuszczonych do stosowania w rolnictwie ekologicznym).

Brak zmian w 2026 r.

Interwencja 5. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie

Wariant 5.1 - Uprawa rzadkich gatunków lub odmian roślin (1411 zł/ha):

Wariant 5.2. Wytwarzanie nasion lub materiału siewnego rzadkich gatunków lub odmian roślin (1619 zł/ha):

- odmian regionalnych lub amatorskich wpisanych do rejestru odmian prowadzonego na podstawie przepisów o nasiennictwie, lub
- odmian marginalnych gatunków wpisanych do krajowego rejestru lub zarejestrowanych we wspólnym katalogu odmian roślin rolniczych, z gatunków roślin rolniczych wymienionych w załączniku nr 4, lub
- gatunków rzadko uprawianych roślin rolniczych i warzywnych wymienionych w załączniku nr 4, lub
- gatunków rzadko uprawianych roślin zielarskich wymienionych w ust. 3 pkt 3 załącznika nr 4 do rozporządzenia.

Do 31 lipca do ARiMR składany jest dokument potwierdzający zakup kwalifikowanego materiału siewnego lub materiału siewnego kategorii standard roślin regionalnych lub roślin amatorskich wpisanych do krajowego rejestru lub odmian marginalnych z gatunków rolniczych

Maksymalna powierzchnia wsparcia nie może być łącznie większa niż 5 ha dla gatunku/odmiany.

Zmiany w 2026 r.

Interwencja 5. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie

Rozszerzenie listy marginalnych gatunków, których odmiany są objęte wsparciem w ramach Interwencji 5. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie

Od 15.03.2026 r. płatność będzie przyznawana do dodatkowych 3 gatunków roślin odmian marginalnych tj.:

- + pszenica orkisz jara
- + mietlica biaława
- + stokłosa uniolowata

Interwencja 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie

Bydło mleczne i mięsne (wsparcie do samic i samców)

2738 lub 1752 zł/szt.

- polskie czerwone, biało-żółte, polskie czerwono-białe, polskie czarno-białe

Konie (wsparcie do samic i samców)

2185 - 5925 zł/szt.

- koniki polskie, huculskie, małopolskie, śląskie, wielkopolskie, zimnokrwiste (w typie sokólskim i sztumskim)

Owce (wsparcie do samic; stawka uwzględnia utrzymanie samców)

500 zł/szt.

- wrzosówka, świniarka, olkuska, polska owca górską odmiany barwnej, merynos odmiany barwnej, uhruska, wielkopolska, żelaźnieńska, korideil, kamieniecka, pomorska, cakiel podhalański, merynos polski w starym typie, czarnogłówka, owca pogórza, polska owca górską i biało-żółta owca mięsna

Świnie (wsparcie do samic i samców)

1335 zł/szt.

- puławska, złotnicka biała, złotnicka pstra

Kozy (wsparcie do samic; stawka uwzględnia utrzymanie samców)

953 zł/szt.

- karpacka, koza kazimierzowska i koza sandomierska

Interwencja 7. Bioróżnorodność na gruntach ornych

Wariant 7.1. Wieloletnie pasy kwietne

Główne wymogi:

- Szerokość pasa kwietnego do **20 m**
- Minimum **8 gatunków roślin** w mieszance wykorzystywanej do założenia pasa kwietnego (w tym 4 gatunki roślin wieloletnich)
- Termin wysiewu: od 15 sierpnia do 31 października lub od 1 kwietnia do 15 maja
- Koszenie 50% powierzchni pasa raz w roku w terminie od 1 września do 31 października:
- Zakaz stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin

Stawka płatności: 3 501 zł/ha

Brak zmian w 2026 r.

Interwencja 7. Bioróżnorodność na gruntach ornym

Wariant 7.2. Ogródki bioróżnorodności

- ✓ Powierzchnia od 0,1 do 0,5 ha
- ✓ Min. 15 wymaganych gatunków (powierzchnia uprawy któregośkolwiek z gatunków, nie może przekraczać 50% powierzchni ogródka)
- ✓ Min. 1 z wymaganych gatunków roślin wspieranych w ramach wariantu 5.2. (odmiany regionalne, odmiany amatorskie, odmiany marginalnych gatunków roślin rolniczych, gatunki rzadko uprawianych roślin rolniczych i warzywnych).
- ✓ Zakaz stosowania herbicydów.

Stawka płatności: 2 342 zł/ha.

Brak zmian w 2026 r.

Plan działalności rolnośrodowiskowej

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Rolnik lub zarządca posiada **plan działalności rolnośrodowiskowej** sporządzony przy udziale doradcy rolnośrodowiskowego

- w przypadku interwencji 1 i 2 również przy udziale eksperta przyrodniczego,

Rolnik lub zarządca prowadzi **rejestr działalności rolnośrodowiskowej**

- może być prowadzony na jednym formularzu z rejestrem działalności ekologicznej i rejestrem działalności rolnośrodowiskowej

Plan działalności rolnośrodowiskowej nie jest wymagany dla interwencji 6. **Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie oraz 8. Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo**

Zmiany od 2026 r.

**Kontynuacja zobowiązań rolno-
środowiskowo-klimatycznych
PROW 2014-2020 w PS 2023-2027**

Od 15.03.2026 r. Pakiety 1, 4 i 5 zobowiązania PROW 2014-2020 będą kontynuowane jako zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne PS 2023-2027 tj.: Interwencje 9, 10 i 11

Interwencja 9. Kontynuacja zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych realizowanych w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – w zakresie **Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone**

Interwencja 10. Kontynuacja zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych realizowanych w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w zakresie **Pakietu 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000**

Interwencja 11. Kontynuacja zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych realizowanych w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” – objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w zakresie **Pakietu 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000**

Zmiany od 2026 r.

Kontynuacja zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych PROW 2014-2020 w PS 2023-2027

Od 15.03.2026 r. rolnik/zarządca, który nie zaakceptuje dostosowania zobowiązań Pakietów 1, 4 i 5 PROW 2014-2020 do ram prawnych PS 2023-2027, **będzie musiał złożyć do BP ARiMR oświadczenie w terminie składania wniosków o przyznanie pomocy o braku akceptacji takiego dostosowania, ze wskazaniem zobowiązania, którego dotyczy ten brak akceptacji w tym oświadczeniu**

W przypadku złożenia przez rolnika/zarządcę **takiego oświadczenia, zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne realizowane od 2022 r. straci ważność**, a w odniesieniu do okresu, w którym to zobowiązanie było ważne, **nie będzie wymagany zwrot przyznanych płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych**

Rolnik/zarządca, w sytuacji, gdy nie złoży wniosku kontynuacyjnego w ramach dostosowania do PS 2023-2027 i nie złoży oświadczenia o braku akceptacji takiego dostosowania **nie będzie mógł podjąć nowego 5-letniego zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego (brak sankcji wstecznych)**

Zmiany od 2026 r.

Złagodzenie kar

✓ uchylono przepisy rozporządzenia dotyczące mechanizmu tzw. „kar wstecznych” stosowanych w przypadku popełnienia uchybień w przestrzeganiu wymogów

✓ doprecyzowano brak ponownego nałożenia wybranych kar w odniesieniu do powierzchni na której było stwierdzone uchybienie i była nałożona kara w poprzednich latach

✓ złagodzone zostały kary za nieprzestrzeganie wymogów w ramach wieloletnich zobowiązań ekologicznych oraz rolno-środowiskowo-klimatycznych

Zmiany od 2026 r.

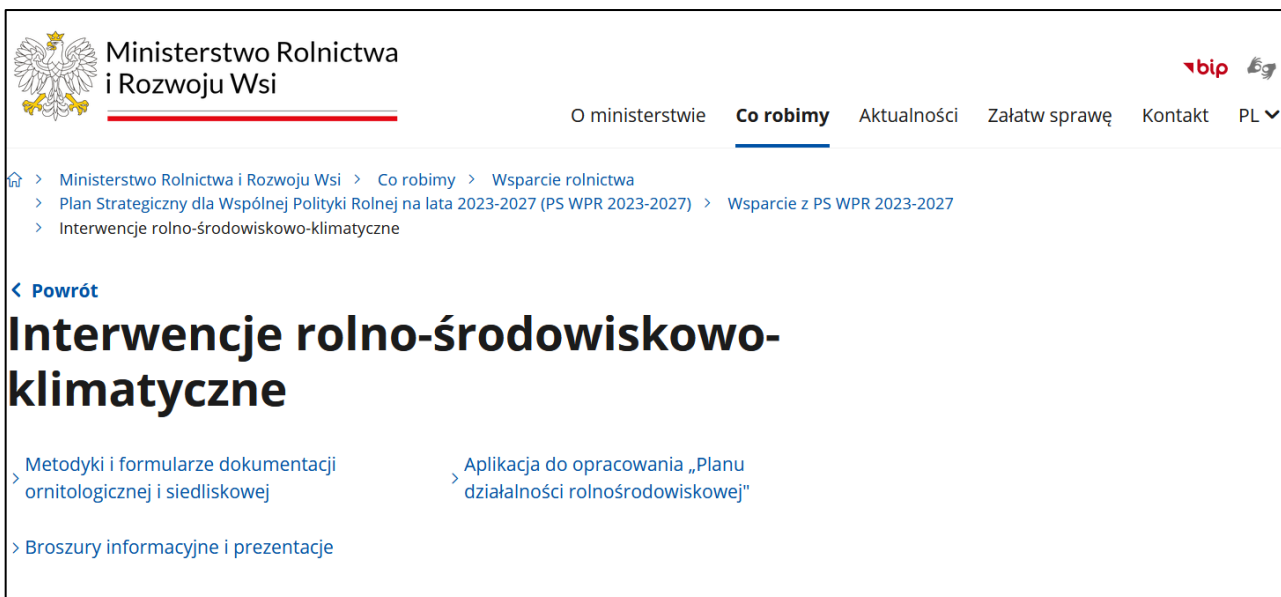
Uznanie planów sporządzonych w 2025 r. przez osoby, które w momencie sporządzania tych planów nie były wpisane na listy doradców rolnośrodowiskowych lub ekspertów przyrodniczych w ramach PS WPR, ale które posiadały uprawnienia doradców rolnośrodowiskowych i ekspertów przyrodniczych w ramach PROW 2014-2020 i na mocy ustawy o PS WPR 2023-2027 w 2023 r. zostały wpisane na listę doradców i ekspertów w ramach PS WPR 2023-2027.

Dodatkowe informacje
znajdują się na stronie
www.minrol.gov.pl

Strona MRiRW

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/interwencje-rolno-srodowiskowo-klimatyczne>

The screenshot shows the official website of the Ministry of Agriculture and Rural Development (MRiRW). The header includes the ministry's logo and name, along with navigation links such as 'O ministerstwie', 'Co robimy', 'Aktualności', 'Załatw sprawę', 'Kontakt', and 'PL'. A breadcrumb trail indicates the current page is 'Interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne'. The main heading is 'Interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne', followed by a list of sub-topics: 'Metodyki i formularze dokumentacji ornitologicznej i siedliskowej', 'Aplikacja do opracowania „Planu działalności rolnośrodowiskowej”', and 'Broszury informacyjne i prezentacje'.

The graphic features the logo of the Ministry of Agriculture and Rural Development (MRiRW) at the top left. The central image shows a bird in flight over a green field with tall grasses. At the bottom, there is a dark green banner with the text 'Interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne PS WPR 2023-2027'. To the left of this text is a logo for the 'Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027'.